

OPINIA

Miejskiego Zespołu Nazewnictwa Obiektów Publicznych

Dotyczy:

Wniosku o nadanie nazwy „braci Gutmanów” ulicy biegnącej od ulicy „Trasy Śródmiejskiej” do ulicy Pstrowskiego w Jaworznie.

Muzeum Miasta Jaworzna przedłożyło propozycję nazwania łącznika pomiędzy „Trasą Śródmiejską” a ulicą Pstrowskiego, ulica braci Gutmanów. Nazwanie w/w ulicy imieniem braci Gutmanów, wg Muzeum Miasta Jaworzna, pozwoliłoby uczcić te ważne postaci dla rozwoju Jaworzna w XIX wieku.

Rozstrzygnięcie:

Miejski Zespół Nazewnictwa Obiektów Publicznych na posiedzeniu 11 lutego br. w Urzędzie Miejskim w Jaworznie rozpatrzył propozycję Muzeum Miasta Jaworzna wnioskującego o nadanie nazwy „braci Gutmanów” dla nowej ulicy biegnącej od „Trasy Śródmiejskiej” przy stadionie Victorii w kierunku ulicy Pstrowskiego i Kołłątaja. Członkowie Zespołu po przeanalizowaniu wniosku, biorąc pod uwagę życiorys Izaaka Wolfa i Dawida Gutmanów, wydali dla wnoszonej sprawy opinię:

p o z y t y w n ą

Uzasadnienie:

W 2010 r. Gmina Miasta Jaworzna zamierza oddać do użytku nowo-wybudowaną ulicę, łączącą „Trasę Śródmiejską” z ulicą Pstrowskiego. Wnioskowana ulica, to działki będące własnością Gminy Miasta Jaworzna, położone w obrębie 0277 oznaczone numerami: 15/1, 15/2, w obrębie 0285 oznaczone numerami: 36/2, 30/4, 30/17, 20/2, 37/1, 27/2, 38/2, 25/2, 24/2, 23/2, 22/2, 21/2, 19/2, 18/2, 17/2, 16/2, 15/2, 14/2, 13/2, 12/2, 11/2, 10/2, 39/2, 9/2, 7/2, 6/2, 5/2, 4/2, 3/2, 2/2, 1/2, w obrębie 0284, oznaczone numerem: 8/2. Izaak Wolf i Dawid Gutmanowie byli współdziałowcami Jaworznickiego Gwarectwa Węgla Kamiennego. Byli przemysłowcami, którzy do miejscowych kopalń wprowadzili nowoczesne rozwiązania techniczne, zainicjowali powstanie nowoczesnych budynków mieszkalnych, szkolnych i przedszkola. W pierwszych latach XX wieku, aż do 1919 r. dzisiejsza ulica Poczтовая nosiła nazwę Gutmanów. Krótki życiorys tych postaci zamieszczono poniżej.

Zespół opiniując nazwanie wnioskowanej ulicy, uznał, że działania braci Gutmanów w pełni zasługują, aby je uhonorować nazywając powyższą ulicę ich imieniem.

Przewodniczący Zespołu

Ewa Sidelko-Paleczny

Życiorys Izaaka Wolfa i Dawida Gutmanów

W 1871 roku jaworznicke kopalnie nabyła spółka wiedeńskich finansistów. Warunki kupna były bardzo korzystne. Spółka przyjęła oficjalną nazwę JAWORZNOER STEINKOHLN GEWERKSCHAFT- po polsku Jaworznicke Gwarectwo Węgla Kamiennego. Spółka ta była właścicielem jaworznicckich kopalń do sierpnia 1919 roku, czyli 47 lat.

Pierwszy skład rady nadzorczej stanowiło: dwóch Gutmanów Izaak Wolf i Dawid, Maksymilian Springer oraz dwóch panów Scholler i dwóch Todesco.

W Jaworznie półwiecze działalności wiedeńskiej spółki określano skrótowo „za Gutmanów”. W powstaniu powiedzenia, jakoby tylko Gutmanowie byli właścicielami spółki odegrał fakt, że Dawid Gutman był od 1887 do 1908 roku prezesem rady nadzorczej i z tego tytułu mógł być w Jaworznie.

Wiedeńska spółka, którą w Jaworznie nazywano spółką Gutmanów, odegrała bardzo ważną rolę w rozwoju jaworznicckiego górnictwa oraz rozwoju tego regionu. Do miejscowych kopalń wprowadzili nowoczesne rozwiązania techniczne.

Działania właścicieli jaworznicckich kopalń miały duże znaczenie w życiu społecznym Jaworzna. Kopalnie były głównymi zakładami, które gwarantowały zatrudnienie dla większości mieszkańców. Z pracy w nich utrzymywała się prawie cała ludność Jaworzna i okolicznych miejscowości.

Zarząd Jaworznicckiego Gwarectwa angażował się w szereg inwestycji i robót służących mieszkańcom. Gwarectwo prowadziło budowę drogi prowadzącej z Chrzanowa przez Bieczynę, Jaworzno i dalej do Wysokiego Brzegu. Droga z Chrzanowa do Jaworzna została ukończona w 1876 roku i uzyskała status drogi powiatowej, na razie na odcinku z Chrzanowa do Jaworzna. Dalsze odcinki drogi oraz most na Przemszy zbudowano w latach następnych. Tak więc droga, która służy do dzisiaj w kierunku Katowic powstała dzięki staraniom Gwarectwa w latach osiemdziesiątych XX wieku.

Gwarectwo rozpoczęło budowę pierwszej ogólnodostępnej sieci wodociągowej. Mieszkańcy korzystali z nich jeśli akurat położenie ich domów pozwalało na takie podłączenie. Wybudowano łaźnie w jaworznicckich kopalniach – pierwsza powstała przy szybie „Rudolf”.

Budowano bardzo wiele budynków użytku publicznego jak np. szkoły i przedszkole oraz budynków mieszkalnych. Z tego czasu pochodzą m.in.: Szkoła w Pechniku, szkoła przy ul. Mickiewicza, domy urzędnicze w okolicy ul. Różanej, przedszkole przy ul. Królowej Jadwigi (dziś restauracja), projekt i pierwsze domy kolonii przy dzisiejszej ul. Lipowej. To właśnie budynki, które stanowią najstarszą zabudowę w centrum powstały za czasów „Gutmanów”.

Opracowało Muzeum Miasta Jaworzna